

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN TWINKEL-DOETINCHEM

(Onderdeel van DANS Kinderopvang BV uit Gouda)

2019

I Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van kinderopvangorganisatie DANS Kinderopvang BV locatie 'TWINKEL'. In het vervolg aangeduid met TWINKEL. In dit beleidsplan verwoorden we de visie en de doelstellingen. Het beleidsplan vormt een kader waarbinnen TWINKEL invulling wil geven aan de kinderopvang. Deze werkwijzen zijn beschreven in een pedagogisch werkplan met protocollen en procedures, die op de vestiging ter inzage ligt. De werkplannen zijn een praktische uitwerking van het beleid en bevatten afspraken over de dagelijkse gang van zaken. Uitgangspunt daarbij is altijd de visie zoals wij die hier verwoorden.

Kinderopvang TWINKEL werkt vanuit christelijke waarden en normen. In de praktijk betekent dit dat onze kijk op kinderen en kinderopvang geïnspireerd wordt door wat er in de Bijbel staat over hoe we met elkaar en onze omgeving omgaan. TWINKEL wil graag een veilige en zorgzame omgeving bieden, waar kinderen kunnen spelen, leren en ontdekken. Er worden christelijke normen en waarden meegegeven aan kinderen, zoals liefde en respect voor elkaar, het helpen van elkaar, vriendelijkheid, vergeven, eerlijk zijn, geduldig zijn, mildheid, trouw, tederheid en zelfbeheersing.

De christelijke identiteit van TWINKEL vormt de rode draad door het gehele plan. Onze kijk op kinderen wordt helder verwoord in de vier uitgangspunten: ieder kind is kostbaar, ieder kind is uniek, ieder kind hoort er bij en ieder kind draagt bij. Daarnaast zijn de opvoedingsdoelen uit het Convenant Kinderopvang nader uitgewerkt, om de lezer een helder beeld te geven van hoe onze visie zich laat vertalen naar de praktijk.

Het pedagogisch beleidsplan dient vooral als leidraad voor pedagogische medewerkers. Zij brengen de visie en doelstellingen van TWINKEL dagelijks in de praktijk met de kinderen. Tijdens teamoverleg zal regelmatig een onderdeel van het pedagogisch beleidsplan besproken worden. Op deze wijze willen we bereiken dat het pedagogisch beleidsplan geborgd wordt binnen de organisatie.

Daarnaast informeert het beleidsplan ouders over de werkwijze en invulling van de opvang. Ouders zijn eerste verantwoordelijken over hun kind. Wij willen ouders het vertrouwen geven dat de zorg van hun kind(eren) bij ons in goede handen is. Wij vinden intensief contact met ouders / verzorgers belangrijk. In dit plan staat beschreven hoe TWINKEL ouders informeert en betreft bij de opvang van hun kind. Ouders kunnen het pedagogisch beleid opvragen bij TWINKEL of downloaden via de website van TWINKEL.

Tenslotte ligt het beleidsplan ook ter inzage voor gemeentelijke instanties, zoals de GGD, als zij hun jaarlijkse controle uitvoeren. Het plan geeft openheid van zaken over hoe voldaan wordt aan de normen van de Wet Kinderopvang. Omdat de kwaliteitseisen in de kinderopvang steeds bijgesteld worden en wij als TWINKEL daarin mee willen groeien, wordt het pedagogisch beleid jaarlijks geëvalueerd en waar nodig aangepast.

Inhoudsopgave

I	Voorwoord	2
II	Visie en doelstelling	5
	- Visie	5
	- Pedagogische visie	5
	- Ieder kind is kostbaar	5
	- Ieder kind is uniek	5
	- Ieder kind hoort erbij	5
	- Ieder kind draagt bij	6
	- Twinkel – Identiteit andere levensovertuigingen	6
III	Van visie naar concrete kinderopvang	7
	- Dag opvang	7
	- Peuter opvang en VVE-plekken	7
	- Buitenschoolse opvang	7
IV	Vier Opvoedingsdoelen Rixsen-Walraven	8
	1. Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid	8
	- Groepsindeling	8
	- Vier ogen principe	8
	- Achterwacht	9
	- Pedagogisch medewerkers	9
	- Stagiaires, vrijwilligers en pedagogisch medewerkers in opleiding	9
	- Vaste pedagogisch medewerkers.	10
	- Dagindeling	10
	- Wennen	11
	- Wennen BSO	11
	- Extra opvang	12
	- Vakantie	12
	- Overgang dagopvang naar basisschool	12
	- Thema's	13
	- Binnen- en buitenruimten	13
	2. Ontwikkelen van persoonlijke competenties	13
	3. Ontwikkelen van sociale competenties	16
	4. Normen en waarden	18
V	Observeren en signaleren	21
VI	Samenwerking met ouders	22
	- Intakegesprek	22
	- Haal- en breng contacten	22
	- Mededelingenbord	22
	- Nieuwsbrief	22
	- Oudergesprek- en/of ouderavonden	22
	- Pedagogische plannen	22
	- OVM (ontwikkelingsvolgmodel)	23
	- Ouderbetrokkenheid bij VVE-plaatsing	23
	- Mentorschap	23
	- Oudercommissie	24

- Klachtenprocedure	24
- Medicijnen	24
- Privacy	24
VII Slotwoord	25

II Visie en doelstelling

Visie

“TWINKEL wil vanuit een christelijke identiteit kinderopvang aanbieden die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving”.

Pedagogische Visie

In onze ogen zijn en blijven de ouder(s)/verzorger(s) eerstverantwoordelijke voor hun kind; zij dragen de opvoedingsverantwoordelijkheid. We zijn van mening dat het gezin de plaats is waar de opvoeding moet plaatsvinden. In aanvulling op de opvoeding thuis kan TWINKEL wel een opvoedingsondersteunende rol spelen. We hebben er daarom ook voor gekozen om in onze doelstelling niet het woord opvoeding te gebruiken, maar de woorden opvangen, verzorgen en begeleiden.

Onze visie op de zorg en begeleiding van kinderen wordt zo veel mogelijk ontleend aan de principes die de Bijbel ons mee geeft. Onze uitgangspunten zijn als volgt verwoord:

leider kind is kostbaar

Kinderen zijn een kostbare gave van God. Ouders vertrouwen de zorg van hun kind aan ons toe. Dit ziet TWINKEL als een bijzondere taak en wil zij hier op een goede manier invulling aan geven. Dit betekent ten eerste dat de kinderen de praktische zorg krijgen die ze nodig hebben: voeding, verschoning en naar bed brengen. En voor schoolkinderen: het ophalen uit school, eten en drinken en een gevarieerd activiteitenaanbod. Belangrijker nog is dat deze zorg op een liefdevolle manier geboden wordt. Pedagogische medewerkers kennen de kinderen goed en bouwen een band met ze op. Kinderen worden welkom geheten op de opvang en ieder kind wordt gezien en gehoord.

leider kind is uniek

Ieder kind is uniek, geschapen door God met zijn of haar eigen persoonlijkheid en talenten. Het kind mag leren deze gaven te gebruiken in dienst van God en de naaste. In de opvang staat de ontwikkeling van de eigen persoonlijkheid, talenten en kwaliteiten van het kind centraal. Pedagogische medewerkers hebben daarom aandacht voor de interesses van de kinderen. Zij mogen aangeven waar hun wensen en voorkeuren liggen bij de keuze voor activiteiten. Tegelijk willen we de kinderen ook uitdagen om nieuwe activiteiten uit te proberen om zich zo nieuwe vaardigheden eigen te maken. Het activiteitenaanbod is gevarieerd zodat kinderen zich breed kunnen ontwikkelen, denk aan: geluids- en beweegspelletjes voor de allerkleinsten, knutselactiviteiten, verkleden en rollenspellen, gezelschapsspellen en dans en muziek.

leider kind hoort erbij

Kinderen komen niet als eenling ter wereld; zij maken deel uit van een gezin. In het gezin wordt voor elkaar gezorgd, wordt meegeleefd met elkaar en worden waarden en normen met elkaar gedeeld. TWINKEL wil deze gemeenschapszin voortzetten in de opvang. Op onze locatie is gekozen om met verticale groepen te werken, waar broertjes en zusjes op één groep worden opgevangen en waar zowel groot als klein een plek hebben. Net als in het gezin worden kinderen geleerd om rekening te houden met elkaar en elkaar te helpen. De groepen zijn huiselijk ingericht met verschillende plekken die uitnodigen tot samenzijn: aan de grote tafel, op en om de zitbank en speelhoeken om samen te spelen en bewegen. Tijdens kringmomenten wordt er uit de Kinderbijbel of ander voorleesboek gelezen en liedjes gezongen. Verder wordt er bewust met de kinderen naar de christelijke feesten toegeleefd en gezamenlijk wordt er met de kinderen gebeden en gedankt voor het eten.

leder kind draagt bij

TWINKEL heeft een christelijke grondslag en wil kinderen graag de christelijke waarden en normen voorhouden die we kennen uit de Bijbel: liefde en respect voor elkaar, het helpen van elkaar, vriendelijkheid, vergeven, eerlijk zijn, geduldig zijn, mildheid, trouw, tederheid en zelfbeheersing. Kinderen dragen bij door mee te helpen met kleine taken, door elkaar te helpen en door netjes om te gaan met ruimte en materiaal.

Wij geloven dat wij allen deel uitmaken van Gods schepping. Daarom hebben wij de verantwoordelijkheid om goed om te gaan met onze middelen en onze leefomgeving. Dit noemen wij 'goed rentmeesterschap'. TWINKEL wil kinderen bewust maken van hun aandeel in de schepping. Natuur en duurzaamheid, zijn hierbij onze kernwoorden. In onze activiteiten komt dit terug door te werken met thema's rondom natuur, zoals het wisselen van de seizoenen, werken met kosteloos en natuurlijke materialen, maar vooral veel buiten spelen. Het is ons streven om dagelijks met de kinderen die dit kunnen naar buiten te gaan, ook bij wisselende weersomstandigheden.

TWINKEL – Identiteit andere levensovertuigingen

Wij gaan ervan uit dat gezin, school en kerk in elkaars verlengde liggen. Veel ouders kiezen bewust voor een opvoeding volgens christelijke principes en voor een basisschool met Bijbelse grondslag. TWINKEL wil aan kinderen van deze ouders verschillende vormen van opvang bieden waarin deze lijn wordt voortgezet. TWINKEL heet ook kinderen welkom uit niet-christelijke gezinnen of met een andere religie die zich thuis voelen op de opvang van TWINKEL.

III Van visie naar concrete kinderopvang

In dit deel wordt beschreven tot welke doelstellingen onze visie leidt en hoe dit zich laat zien in de dagelijkse invulling van de opvang.

In de Wet kinderopvang wordt onder andere aangegeven wat de overheid verstaat onder kwaliteit in de kinderopvang: *‘Verantwoorde kinderopvang is kinderopvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving’*.

TWINKEL biedt verschillende vormen van kinderopvang aan: dagopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang:

Dagopvang:

Onze groepen op de dagopvang vangen kinderen op vanaf de babyleeftijd totdat de kinderen naar school gaan. De groepen zijn ingedeeld in een verticale groep waar kinderen tussen 0 en 4 jaar bij elkaar zijn geplaatst. Voor peuters in de dagopvang tussen de 2,5 (3) en 4 jaar wordt er naast de gezamenlijke activiteiten (oa eten, drinken) ook apart, in een andere (naast gelegen BSO) ruimte, een speciaal programma aangeboden. Omdat ouders de zorg van hun kind(eren) aan onze kinderopvang toevertrouwen, hebben zij de mogelijkheid om werk, schoolopleiding of andere maatschappelijke activiteiten te vervullen.

Peuteropvang:

De peuteropvang is een voorschoolse voorziening voor kinderen tussen de 2,5 (3) en 4 jaar. Het doel van de peuteropvang is om kinderen te stimuleren in hun individuele ontwikkeling. Kinderen krijgen hier de gelegenheid om in groepsverband te spelen, te leren en zich te ontwikkelen. Dit aanbod is vergelijkbaar met wat bekend staat als peuterspeelzaal. Het aanbieden van voor- en voerschoolse educatie (VVE) hoort daar ook bij. Sinds januari 2017 hebben wij vier VVE plaatsen beschikbaar bij Twinkel. Het is de bedoeling dat al deze plekken gevuld worden door kinderen met een indicatie. Wij werken met de methode Startblokken, we bereiden thema's voor en doen een zo goed mogelijk gericht aanbod voor de kinderen. Voor de gesubsidieerde peuterplekken en VVE-kinderen vullen wij het OVM in, hierover leest u meer op bladzijde negentien en twintig van dit document.

Voor de VVE-kinderen is een heel programma rondom de speelschakel en ouderbetrokkenheid opgezet. Over dit programma kunt u kort iets over lezen op bladzijde twintig. Verder verwijs ik u daarvoor door naar het document 'werkplan ouderbetrokkenheid d.m.v. de speelschakel'.

Buitenschoolse opvang:

Buitenschoolse opvang is een voorziening tussen school en thuis, voor kinderen van 4 tot 12 jaar. "Buitenschoolse opvang" is een verzamelnaam voor twee vormen van opvang: Voorschoolse Opvang (VSO), en Naschoolse Opvang (NSO). Op Twinkel wordt in overleg met de Wilhelminaschool de BSO opvang aangeboden.

De kinderen worden opgevangen samen met andere kinderen in de basisschoolleeftijd. Zij brengen hun vrije tijd samen door: voor schooltijd, na schooltijd en in de vakanties. De groepen bestaan altijd uit maximaal 22 kinderen. Voor meer uitgebreide informatie verwijs ik naar ons werkplan BSO.

Wij bieden opvang aan vanaf 14:00 uur tot 17:00 uur of 18:30 uur. Ouders kunnen daaruit een keuze maken.

IV Vier Opvoedingsdoelen Rixsen-Walraven

Voor de pedagogische onderbouwing van de Wet kinderopvang, is gekozen voor de vier opvoedingsdoelen van professor J.M.A. Rixsen-Walraven.

De vier opvoedingsdoelen zijn:

1. Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid
2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties
3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties
4. De kans bieden om zich waarden en normen, de "cultuur" van een samenleving, eigen te maken

Deze doelstellingen sluiten goed aan bij de pijlers van TWINKEL: ieder kind is kostbaar, ieder kind is uniek, ieder kind hoort erbij en ieder kind draagt bij.

1. Het bieden van fysieke en emotionele veiligheid

Ieder kind is kostbaar

Kinderen zijn kostbaar. Daarom wil TWINKEL hen opvang bieden in een veilige en gezonde omgeving. Het bieden van een veilige opvoedingsomgeving bestaat uit twee aspecten:

- Fysieke veiligheid: zorg dragen voor een gezonde en veilige omgeving, waar kinderen kunnen spelen zonder blootgesteld te worden aan ongezonde of onveilige factoren.
- Emotionele veiligheid: zorg dragen voor een vertrouwde omgeving, waar kinderen zichzelf kunnen zijn en zich geliefd en gerespecteerd weten.

1. Fysieke veiligheid en gezondheid

TWINKEL zet zich actief in voor veiligheid en gezondheid. TWINKEL werkt met protocollen, waarin duidelijk is beschreven hoe medewerkers veilig en gezond horen te handelen op de groep. TWINKEL ziet er op toe dat medewerkers goed op de hoogte zijn van de protocollen en dat deze op de juiste manier worden uitgevoerd op de groep. De GGD controleert jaarlijks of de opvanglocaties voldoen aan alle veiligheids- en gezondheidseisen.

Groepsindeling

De opvang vindt plaats in stamgroepen. Dit wil zeggen dat kinderen ingedeeld zijn in een vaste groep, zodat zij steeds dezelfde kinderen en leid(st)ers om zich heen hebben.

Er zijn vastgestelde normen voor wat betreft het aantal kinderen dat in een groep mag worden opgevangen. TWINKEL volgt hierin de wet- en regelgeving vanuit de overheid en deze wordt ook gecontroleerd door de GGD.

Vier ogen principe

Het vier ogen principe houdt in dat bij kindercentra die dagopvang (kinderdagverblijven en peutergroepen) aanbieden en bij peuterspeelzalen altijd een volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren met een beroepskracht. Dit ter voorkoming van seksueel misbruik en eventueel pestgedrag van kinderen onderling, maar ook vanuit leidsters naar kinderen.

Wij als kinderopvang Twinkel streven ernaar om twee pedagogisch medewerkster op de groep te hebben. Wanneer er te weinig kinderen zijn voor twee pedagogisch medewerksters (hierbij hanteren wij altijd het beroepskracht-kind-ratio) staat er naast één pedagogisch medewerkster altijd een stagiaire, groepshulp of vrijwilligster ingepland. Door het gebruik van veel glas is er vanuit de diverse ruimten onderling toezicht op de medewerksters.

Verder is het toegestaan per dag gedurende maximaal drie uur af te wijken van de beroepskracht-kind-ratio, mits het kinderdagverblijf minimaal tien uur geopend is. Deze regel is van toepassing op

kinderdagverblijf Twinkel, omdat de openingstijden langer zijn dan tien uur (van 7:00-18:30 uur)

Dit mag op de volgende tijden (KDV):

- tussen 7:00-8:00 uur
- Tussen 12.00-13:00 uur
- Na 17:30-18:30 uur

Tussen 7:00-8:00 uur worden er veel kinderen gebracht, er is dan veel inloop van ouders/verzorgers, dit geldt ook tussen 17:30-18:30 uur. Tussen 12:00-13:00 uur houden de pm'ers die een hele dag werken hun pauze, vandaar dat er op dit tijdstip afgeweken kan worden van de BKR, deze leidsters zijn wel in de buurt en je bent dan nooit helemaal alleen in het gebouw. Deze tijden gelden van maandag t/m vrijdag.

BSO tijdens schoolweken.

Tijdens schoolweken wordt er bij de BSO afgeweken van de BKR op de volgende tijden:

- Maandag t/m vrijdag tussen 17:15 – 17:45 uur.

Dit komt alleen voor als er kinderen zijn die tot 17:00 uur afnemen en te laat opgehaald worden, de tweede leidster werkt altijd tot 17:15 uur.

Tijdens de vakantie wordt er bij de BSO afgeweken van de BKR op de volgende tijden:

- Maandag t/m vrijdag tussen 7:00-8:00 uur/ 12:00-13:00 uur/17:30-18:30 uur.

Tijdens de vakantie is onze BSO open tussen 7:00-18:30, we mogen binnen deze periode 3 uur afwijken van de BKR.

Achterwacht

Indien er slechts één pedagogisch medewerkster aanwezig is dan is de achterwachtregeling van toepassing. Deze regeling houdt in dat in geval van calamiteiten er altijd een volwassene binnen vijftien minuten ter plekke kan zijn. Op momenten dat er één pedagogisch medewerker op de groep is, fungeren de medewerkers van de BSO of de leerkrachten van school als achterwacht. Zij kunnen ingeschakeld worden in geval van een calamiteit. Zij zijn hiervan op de hoogte. Tot ongeveer 17:30 uur zijn er leerkrachten aanwezig in het gebouw. Daar is het een komen en gaan van ouders. In onze groepsmap zit een lijst met alle namen, adressen en telefoonnummers van de medewerkers. Degene die binnen vijftien minuten aanwezig kunnen zijn, staan bovenaan. Mocht er in sommige gevallen niemand binnen vijftien minuten opgeroepen kunnen worden, doen wij een beroep op de medewerkers die verder weg wonen. In vakantieperiodes kunnen de medewerkers op die lijst zien wie ze op kunnen roepen in geval van calamiteiten. De medewerkers zijn hiervan op de hoogte.

Pedagogisch medewerkers

Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van minimaal een SPW 3 (of gelijkwaardig) diploma en een geregistreerd 'Verklaring Omtrent Gedrag'.

Binnen de organisatie streven we ernaar om vaste (inval)krachten in dienst te hebben. Indien ziekteverzuim, vakantie- of snipperdagen niet intern op te lossen zijn, wordt een invalkracht op de groep geplaatst. Vaste pedagogisch medewerkers kennen de kinderen en zijn op de hoogte van de werkwijze op de groep. Dit zorgt voor continuïteit en kinderen voelen zich prettiger bij een bekend gezicht dan bij een vreemde.

Stagiaires, vrijwilligers, pedagogisch medewerkers in opleiding

Binnen onze locatie bieden wij stageplekken aan. Voor dat de stage start wordt er altijd een afspraak gemaakt om alle documenten te overhandigen, gegevens uit te wisselen, informatie te geven en VOG aan te vragen. Tijdens dat gesprek bepalen we wanneer de stagiaire precies gaat starten. Iedere stagiaire krijgt begeleiding van een gediplomeerde beroepskracht, per keer bekijken we wie de stagiaire gaat begeleiden. We letten hierbij op de opleiding van de stagiaire en van de pedagogisch medewerker. Wij streven ernaar om iedere week een gesprek te plannen met onze stagiaire, we

informereren naar hoe het gaat, we stemmen opdrachten af en bespreken de tips en tops. Ook worden er afspraken gemaakt over bepaalde opdrachten die uitgevoerd moeten worden door de stagiaire. Per stage is er minimaal één keer overleg met de docent van school. Het is per opleiding en leeftijd van de stagiaire verschillend welke taken diegene mag doen, dit wordt met de stagiaire zelf besproken. Een stagiaire voor een snuffelstage krijgt minder verantwoordelijkheid dan een stagiaire van een beroepsopleiding. Hierin is altijd de pedagogisch medewerker degene die de laatste verantwoordelijkheid draagt. Zij is degene die zorgt dat de veiligheid van de kinderen gewaarborgd blijft. Wij behouden daarbij het recht dat de stage eventueel vroegtijdig beëindigd kan worden bij onvoldoende functioneren. In de praktijkovereenkomst die vanuit school wordt verstrekt staat beschreven welke verantwoordelijkheden/taken een stagiaire kan uitvoeren. Het bovenstaande geldt ook voor pedagogisch medewerkers in opleiding.

De taken die uitgevoerd mogen worden hangen af van de richtlijnen van de opleiding, verworven vaardigheden en de leeftijd van de beroepskracht in opleiding, vrijwilligers en stagiaires. Deze taken kunnen bijvoorbeeld zijn:

- Spelletjes doen met een klein groepje kinderen
- Helpen bij activiteiten of zelf een activiteit uitvoeren
- Eten en drinken klaarzetten
- Afwassen en opruimen van de ruimte
- Schoonmaken van de ruimte

Een vrijwilliger heeft binnen onze organisatie een vast aanspreekpunt. Per situatie wordt bepaald wie op dat moment het aanspreekpunt voor de vrijwilliger is. Op dit moment hebben we bij kinderopvang Twinkel geen vrijwilligers.

2. Emotionele veiligheid

Een kind dat zich veilig voelt, voelt zich goed en heeft energie om te leren en zich te ontwikkelen. Om emotionele veiligheid te waarborgen zijn structuur en voorspelbaarheid belangrijk, zoals een vaste groepsindeling, vaste medewerkers en een duidelijk dagritme.

Vaste pedagogisch medewerkers

Kinderen zijn in de eerste plaats gehecht aan hun ouders, broertjes, zusjes en andere familieleden. Op de opvang kunnen kinderen een band opbouwen met de pedagogisch medewerker en met elkaar als kinderen onderling. De aanwezigheid van vaste en vertrouwde pedagogisch medewerkers is bevorderlijk voor de veerkracht van kinderen en is de basis om een goede relatie tussen kind en pedagogisch medewerker te kunnen laten ontstaan. Bij de samenstelling van een team wordt gekeken naar o.a. de combinatie van leeftijd, ervaring en creativiteit. Hierdoor bieden wij een gevarieerde teamsamenstelling met vaste medewerkers waardoor kinderen meer mogelijkheden hebben om een vertrouwensrelatie op te bouwen met de pedagogisch medewerkers. Er wordt gelet op de wijze waarop het kind wordt benaderd en aangesproken, getroost en bevestigd, aangemoedigd en uitgelegd indien nodig. Verder letten pedagogisch medewerkers op een goede verzorging van het kind, maken ze plezier en spelen ze met de kinderen mee.

Dagindeling

Op de opvanglocaties wordt een vaste dagindeling aangehouden met vaste onderdelen. De indeling is nader uitgewerkt in het werkplan. Dagindelingen worden gevolgd met uitzonderingen van vakanties en themadagen en –activiteiten. Ook vaste rituelen zijn onderdeel van het dagprogramma, zoals wachten op elkaar met eten en drinken, het vieren van een verjaardag en het welkom heten van een nieuw kind in de groep. Er wordt rekening gehouden met individuele behoeftes van ouder(s)/verzorger(s) en kinderen. Deze worden besproken in het intakegesprek. De dagindeling voor het kind kan dan indien mogelijk aangepast worden. Er wordt hierbij altijd rekening gehouden

met het aantal kinderen, pedagogisch medewerkers, behoefte van de groep, kennis van pedagogisch medewerkers en financiën. Daarnaast biedt het programma ruimte voor het kiezen van eigen activiteiten en/of het wel/niet mee doen met de groep. Vaste breng- en haaltijden zijn zeer belangrijk voor de structuur en continuïteit van de groep. Deze tijden zijn vermeld in het werkplan. Pedagogisch medewerkers wijzen ouder(s)/verzorger(s) op deze tijden en op het belang ervan voor het organiseren van activiteiten en de rust en structuur op de groep.

Wennen

In deze periode kunnen het kind, de ouder(s)/verzorger(s) en de pedagogisch medewerkers wennen aan elkaar, de groep, het dagritme, regels en gewoonten. Dit legt de basis voor het verdere verloop van de opvang. De duur van de periode is afhankelijk van het kind. Wij bieden ouders vier uur opvang aan, voor de start van het kindje, om het kindje te laten wennen. Ouders mogen zelf invullen of ze twee keer twee uur of één keer vier uur willen afnemen. Het kind is gewend wanneer het een plaats in de groep gevonden heeft. Dit kunnen we zien doordat het kindje zich goed voelt, energie heeft om te ontwikkelen, gesprekjes voer met de medewerksters (indien mogelijk), vriendjes/vriendinnetjes heeft om mee te spelen en hulp vraagt aan de leidsters. Tot die tijd houden pedagogisch medewerkers dit proces nauwlettend in de gaten, door naar bovenstaand genoemde punten te kijken. Wanneer kinderen echt niet kunnen wennen wordt dit eerst besproken met de ouder(s)/verzorger(s) en leidinggevende, waarna in overleg met directeur plaatsing beëindigd kan worden.

Wennen BSO

Vanuit de kinderopvang stromen veel kinderen door naar de buitenschoolse opvang, voor deze kinderen is de omgeving al bekend. De leidsters van de buitenschoolse opvang zijn ook bekend van gezicht. Om het wennen goed te laten verlopen hebben de pedagogisch medewerksters extra zicht op de nieuwe kinderen. Er wordt dan extra aandacht besteed bij de volgende punten:

- Groepsruimte wordt laten zien.
- Toiletten worden aangewezen.
- Het buitenplein wordt aangewezen, we leggen hierin duidelijk uit wat de grens is van het plein. Waar mogen ze spelen en waar mogen ze niet komen.
- De kinderen worden na schooltijd opgewacht door een pedagogisch medewerkster.
- Er wordt aangewezen waar de jas en tas opgehangen kunnen worden.
- Het nieuwe kindje wordt voorgesteld aan de groep. Alle kinderen heten het nieuwe kindje welkom door even te laten weten wie ze zijn en in welke groep ze zitten.

We besteden de eerste dagen extra aandacht bij het kiezen van activiteiten, samen activiteiten doen, het dagritme (wanneer doen we wat) even wat aandacht van de medewerkster. Ook bieden we geborgenheid door even samen te zitten, een spelletje te doen, even op schoot bij de leidster om zo het nieuwe kindje een vertrouwd gevoel te geven. Na drie maanden vindt er een evaluatie plaats met het nieuwe kindje. Dit gebeurt in een ongedwongen sfeer en hierbij zijn geen andere kinderen aanwezig. Dit doen we bewust zodat het kind ook de ruimte voelt om dingen te zeggen. In deze evaluatie bespreken we samen wat het kind leuk vindt, wat het kind minder leuk vindt, wat het kind op de BSO mist, of het buiten en binnen spelen leuk vindt en waarom, of ze naar de juf toe durven komen als er wat is en of ze het fijn vinden om samen met andere kinderen te spelen. Deze evaluatie van de kinderen wordt bewaard in het eigen dossiermapje van het kind in onze archiefkast. Als hierin zorgelijke zaken naar boven komen wordt dit besproken met de ouders en met de medewerksters in de teamvergadering.

Als er een kind start bij de buitenschoolse opvang verwachten wij dat dat het kind zindelijk is. Het kan natuurlijk eens voorkomen dat er een ongelukje plaats vindt, dat is niet erg. Als we zien dat het structureel voorkomt zullen wij hierover in gesprek gaan met ouders. Als we tot de conclusie komen dat het kind niet zindelijk is, kan het niet op de buitenschoolse opvang komen. Zodra ouders aangeven dat het kind goed zindelijk is, kunnen wij het kind weer de opvang aanbieden. Wanneer is een kind zindelijk:

- Als een kind gecontroleerd zijn behoefte kan doen op een plek die daarvoor bedoeld is.
- Als het kind de ontlasting en plas even kan ophouden en kan wachten tot het bij de daarvoor bedoelde plek is.
- Als het kind zich zelfstandig kan redden op het toilet.

Extra opvang

Mocht een ouder incidenteel een keer een extra dag willen afnemen, dan laten pedagogisch medewerkers het formulier "extra opvang" tekenen door de ouders voor akkoord. Wanneer het mogelijk is wordt de dag gereserveerd voor het kind. Pedagogisch medewerkers noteren de extra dag in de agenda. Het formulier bewaart de leidinggevende in de formulierenmap en geeft dit door aan de administratie. Wanneer de ouder een extra dag(en) afneemt, betaald deze het tarief voor flexibele opvang. Deze kosten worden achteraf geïncasseerd. De ouder ontvangt hiervoor een factuur. We zien het afnemen van extra dagen en/ of ruilen van dagen als extra service waaraan geen rechten ontleend kunnen worden. Kinderen worden in op de voor hen andere dag dan gebruikelijk op de eigen groep opgevangen. Ook hier tekenen ouders voor akkoord.

Vakantie

In de vakantieperiode werken wij niet aan thema's. Juist in deze periode willen wij meer op de kinderen gericht zijn, zonder hierbij aan een thema te denken. Denk hierbij aan boekjes lezen, veel buiten spelen, watertafel etc. In de vakantieperiode vindt er ook geen peuteropvang plaats. Zodra de peuteropvang weer start, zullen de thema's opgepakt worden.

Het kan in de vakanties voorkomen dat er een kind (of kinderen) van de buitenschoolse opvang opgevangen wordt bij de kinderopvang. Hierbij wordt goed gekeken naar het kind zelf, en maken de leidsters een weloverwogen keus of dit wel of niet bij het kind past. Ouders worden hier altijd van op de hoogte gesteld. Om te bepalen of een kind kan aansluiten in de andere groep wordt gekeken naar het volgende:

- Wat is de leeftijd van het kind.
- Past het kind qua gedrag in de andere groep.
- Is het kind er emotioneel aan toe/ is er genoeg uitdaging voor de andere groep.
- Welke kinderen zijn er die dag, past dit qua leeftijd, gedrag en ontwikkeling bij elkaar.
- Hebben de ouders hiervoor akkoord gegeven.
- Vind het kind het leuk/voelt het zich prettig om aan te sluiten bij een andere groep.

Overgang van dagopvang naar basisschool

Wanneer de kinderen vier jaar worden en naar school gaan, gaan ze naar de BSO. Er vindt overdracht plaats tussen de pedagogisch medewerkers van beide groepen. Er worden bijzonderheden en kindgegevens uitgewisseld. Hiervoor is een schriftelijk overdrachtsformulier.

De pedagogisch medewerker van de BSO gaat een steeds belangrijkere rol spelen en het contact met de pedagogisch medewerker van de dagopvang wordt afgebouwd. Verder gaat hetzelfde wienproces als hierboven beschreven in werking. Ook vindt er een overdracht plaats tussen de dagopvang en de

basisschool, hiervoor gebruiken wij de 'peuter volgijs' ouders geven op dit formulier aan of ze toestemming geven deze informatie te delen met school. Ook worden de ouders bij de intake gevraagd te tekenen om eventuele informatie te delen met derden, mocht dit nodig zijn. Wanneer ouders deze toestemming niet geven, wordt dit bijgehouden en genoteerd en hebben wij hier als opvang respect voor. Zien wij als professionals dat dit echt nodig is voor de ontwikkeling van het kind, gaan wij hierover in gesprek met ouders.

Thema's

We werken met thema's. We gebruiken thema's die aansluiten op de belevingswereld van de kinderen. De ruimte wordt naar het desbetreffende thema ingericht. Thema's worden tevens gebruikt ter oriëntatie op de buitenwereld. Voorbeelden van thema's zijn: herfst, Sinterklaas, Kerst, winter, lente, Pasen, Hemelvaart, Pinksteren, zomer en Koningsdag. Alle thema's worden volgens onze werkwijze 'Startblokken' voorbereid. Verschillende collega's nemen de taak op zich om thema's voor te bereiden, hier hebben we een planning voor.

Binnen- en buitenruimten

Er zijn ruimten waar vaste activiteiten plaatsvinden. Tussen de verschillende ruimten is een balans tussen rust en actie, stilte en geluid, alleen en samen, spannend en veilig. De eigen groepsruimte is een herkenbare en vertrouwde plek voor het kind. Het materiaal is zodanig opgesteld, dat kinderen zelf de mogelijkheid hebben te kiezen en ook zelfstandig kunnen gebruiken. Pedagogisch medewerkers stimuleren, helpen en adviseren het kind bij het kiezen van nieuw, spannend en/of uitdagend materiaal. Ze weten waar het kind goed in is, wat het leuk vindt en wat zijn/ haar mogelijkheden en uitdagingen zijn. We vinden het belangrijk dat de kinderen iedere dag even naar buiten gaan om hun energie kwijt te kunnen. Het buitenspelmateriaal is onder andere aangepast aan de behoeftes van kinderen op lichamelijk en motorisch gebied.

2. Ontwikkelen van persoonlijke competenties

Ieder kind is uniek

Kinderen hebben ieder hun eigen karakter en talenten. Het ontwikkelen van persoonlijke competenties is het bevorderen van persoonskenmerken zoals flexibiliteit, creativiteit, zelfvertrouwen, zelfstandigheid, veerkracht en probleemoplossend vermogen. Kinderen moeten zich deze vaardigheden eigen maken net zoals praten, denken en bewegen. Door na te doen, uit te proberen en uitgedaagd te worden, worden al deze vaardigheden ontwikkeld. Elk kind is uniek en ontwikkelt zich op zijn eigen manier en tempo. Pedagogisch medewerkers proberen deze ontwikkelingen te stimuleren.

In de leeftijd van 0 tot 13 jaar maken kinderen belangrijke ontwikkelingen door. Hun leefwereld wordt steeds groter: van afhankelijke zuigeling en peuter worden het zelfstandige kinderen. Kinderen leren dagelijks nieuwe vaardigheden. Dit gebeurt bij kinderen vaak spelenderwijs. Juist in het ontspannen spelen en in de vrije omgang met leeftijdsgenootjes, leren zij voortdurend nieuwe vaardigheden en competenties.

Kinderen ontwikkelen zich door verschillende soorten competenties eigen te maken:

- Emotionele competenties
- Sociale competenties
- Motorisch-zintuiglijke competenties
- Cognitieve competenties
- Taal en communicatieve competenties

- Morele competenties
- Expressieve en beeldende competenties

1. Emotionele competenties

Kinderen vormen een beeld van zichzelf. Het gevoel er te mogen zijn en vertrouwen hebben in anderen ontstaat vooral in relaties met de personen om hen heen.

Voorbeelden van emotionele competenties:

- steun zoeken en zich laten troosten door de pedagogische medewerker
- bewustwording van de eigen voorkeuren en smaken
- vertrouwen in eigen kunnen
- lekker in je vel zitten en plezier hebben in de omgang met anderen

Pedagogische medewerkers besteden hier aandacht aan door een liefdevolle houding naar de kinderen toe te hebben, zodat zij zich welkom en geaccepteerd voelen. De leid(st)er kent de kinderen van de groep goed, weet waar ieders talenten liggen en geeft kinderen de ruimte om hun talenten verder te ontplooiën. Successen en mijlpalen van de kinderen worden gevierd.

2. Sociale competenties

Ook het vermogen om goed met anderen om te kunnen gaan, ontstaat in relatie met andere personen. Hier wordt nader op ingegaan in het volgende deel: 'Ontwikkelen van sociale competenties'.

3. Motorisch-zintuiglijke competenties

Kinderen hebben de behoefte om zelf dingen te kunnen ondernemen. Zelfstandigheid vergt oefening en ontwikkeling.

Voorbeelden van motorisch-zintuiglijke competenties:

- grof motorische vaardigheden, zoals rollen, kruipen, lopen, rennen, springen, glijden, schommelen, dansen
- evenwicht bewaren
- fijn motorische vaardigheden, zoals grijpen en pakken, tekenen, puzzelen, knutselen
- plezier in bewegen, gevaar onderkennen
- bouwen en uitvinden
- plezier in zintuiglijke ervaringen, zoals ruiken, proeven, voelen, horen en zien

Het is aan de leid(st)er om voldoende afwisseling te bieden in het spel- en activiteiten aanbod, zodat kinderen deze competenties goed kunnen ontwikkelen. Er wordt een goede balans gezocht tussen 'rustige' en 'drukke' activiteiten, tussen bewegingsspellen en activiteiten aan tafel. Voorop staat het plezier dat kinderen hebben in de activiteit. Kinderen worden daarom niet verplicht om mee te doen, maar tegelijk wel gestimuleerd om nieuwe activiteiten uit te proberen.

4. Cognitieve competenties

Kinderen verruimen hun wereld door nieuwe ontdekkingen. Zij willen de wereld om hen heen begrijpen: hun sociale wereld, hun gevoelswereld, de natuur en de dingen.

Belangrijke competenties hierbij zijn:

- ontdekkingsdrang
- zoeken naar verbanden tussen gebeurtenissen, oorzaak en gevolg, logisch denken
- ordenen, meten, tellen, verzamelen van vertrouwde dingen en materialen
- geconcentreerd spelen en vasthouden aan een plan, doorzettingsvermogen
- het begrijpen en benoemen van emoties, zowel van zichzelf als van anderen

Kinderen leren spelenderwijs. Al spelend krijgen kinderen meer grip op hun omgeving en inzicht in hoe dingen werken. De leid(st)er speelt hier op in door veel te benoemen voor de kinderen: verwoorden wat er gebeurt en vragen te stellen aan de kinderen over hun ervaringen. Zo wordt het dagelijks spelen van kinderen tegelijk ook een leermoment. Naast het 'vrij' spelen, worden er ook gerichte activiteiten ingepland in het dagprogramma. Activiteiten zoals geheugenspelletjes, samen tellen, voorlezen, richten zich specifiek op de cognitieve ontwikkeling van kinderen. Op de peuteropvang worden gerichte leeractiviteiten georganiseerd in het kader van vroeg- en voorschoolse educatie. Er wordt geoefend met het benoemen van voorwerpen en begrippen, tellen en ordenen, oorzaak en gevolg. Samen met de pedagogisch medewerker krijgen kinderen meer grip op hun omgeving en het ordenen ervan.

5. Taal en communicatieve competenties

Taal is het belangrijkste hulpmiddel om uiting te geven aan gedachten, om iets kenbaar te maken.

Competenties die kinderen ontwikkelen zijn:

- klanken nabootsen en verruimen van de woordenschat
- verbanden en vergelijkingen kunnen noemen
- abstract taalbegrip, het kunnen redeneren over iets dat niet zichtbaar is
- vertellen over de toekomstige- of verleden tijd
- (begrijpend) lezen
- schrijven
- non-verbale communicatie, niet alleen wat je zegt, maar ook hoe je het zegt

De taalontwikkeling bij kinderen begint al vroeg. Pasgeboren baby's zijn al heel gevoelig voor klanken en intonaties. Pedagogisch medewerkers zijn zich hiervan bewust en benaderen jonge kinderen met een zachte vriendelijke stem. Er wordt veel met en tegen kinderen gepraat. Door voorwerpen en handelingen te benoemen, leren kinderen verbanden zien en krijgen ze meer grip op hun omgeving. Peuters en kinderen in de schoolleeftijd kunnen al veel meer gesprekken aangaan. Tijdens het tafelmoment mogen kinderen hun verhaal doen. De leid(st)er stelt vragen, reageert hier op en vraagt door. Kinderen leren om te luisteren en interesse te tonen voor het verhaal van een ander.

5. Morele competenties

Kinderen willen er graag bij horen en verlangen naar goedkeuring. Ze zijn ontvankelijk voor regels en gezamenlijke rituelen. Ze leren gehoorzamen en leren zich te beheersen.

Voorbeelden van morele competenties:

- emoties op een acceptabele manier uiten
- het besef dat het eigen handelen iets teweeg kan brengen in de omgeving
- verantwoordelijkheid en schuldbesef tonen
- gehoorzaamheid
- respect voor diversiteit

De pedagogisch medewerker houdt de kinderen de christelijke normen en waarden voor: liefde en respect voor elkaar, het helpen van elkaar, vriendelijkheid, vergeven, eerlijk zijn, geduldig zijn, mildheid, trouw, tederheid en zelfbeheersing. Dit onderwerp wordt nader uitgediept in het deel 'normen en waarden – ieder kind draagt bij'.

7. Expressieve en beeldende competenties

De behoefte om je uit te drukken in woorden en beelden hoort bij onze, door God gegeven, natuur.

Competenties die kinderen hierbij ontwikkelen zijn:

- dans en beweging
- zingen en muziek maken
- tekenen, verven en beeldende uitingen
- gevoel voor schoonheid

Er is ruimte voor kinderen om zich op allerlei manieren te uiten, bijvoorbeeld door muziek te maken, samen te zingen en d.m.v. knutselactiviteiten. Daarnaast krijgen kinderen de gelegenheid om uiting te geven aan dank en verwondering tijdens het gebedsmoment aan tafel.

3. Ontwikkelen van sociale competenties

Ieder kind hoort erbij

Bij de sociale ontwikkeling gaat het erom hoe het kind met anderen omgaat en hoe het kind zichzelf ziet in relatie tot anderen.

Kinderen krijgen steeds meer inzicht in zichzelf en in hun relaties met anderen. Jonge kinderen zijn nog voornamelijk op hun ouders of verzorgers gericht. Pas in de peuter- en kleutertijd ontstaat er meer aandacht voor leeftijdsgenootjes. Hun wereld wordt groter en dat leidt er toe dat zij zich sociaal steeds verder kunnen ontwikkelen. Zij leren zichzelf beter kennen, ook als persoon, los van het gezin waar zij uit komen. Tijdens het spelen met leeftijdsgenoten leren zij zich verplaatsen in anderen, ruzies op te lossen en verschillen te overbruggen.

Voorbeelden van sociale competenties:

- hulp vragen en ontvangen
- gevoel van erbij horen, verbondenheid met anderen
- anderen aanvoelen en rekening houden met elkaars gevoelens
- samen spelen
- bijdragen aan het geheel en helpen

Sociale ontwikkeling

0 tot 4 jaar:

Baby's en peuters zijn veelal op zichzelf gericht. Zij kunnen nog niet goed met anderen spelen. Dit komt omdat hun inlevingsvermogen nog niet ontwikkeld is. Zij begrijpen niet dat een ander kind pijn heeft als je hem duwt, of verdriet heeft als er speelgoed wordt afgepakt.

Vanaf zo'n drie jaar richten zij hun blik steeds meer op leeftijdgenoten. Zij ontdekken dat het leuk is om met elkaar op te trekken en ontlenen plezier in het samen spelen. Wel zoeken zij nog veel steun en troost bij vertrouwde volwassenen.

4 tot 6 jaar:

Kinderen in de leeftijd van 4 jaar zijn steeds meer in staat zich in te leven in een ander, ze kunnen bijvoorbeeld een ander kind troosten als dit pijn of verdriet heeft. Inlevingsvermogen is een belangrijke voorwaarde voor het aangaan van sociale contacten en vriendschappen. Iemand die zich voor kan stellen hoe een ander zich voelt is eerder geneigd tot sociaal gedrag, zoals iemand helpen, delen, samenwerken, voor iemand opkomen. Dit zijn eigenschappen die een kind nodig heeft om aansluiting te vinden in groepen en bij het onderhouden van vriendschappen.

Een tweede vaardigheid die kinderen op deze leeftijd beter onder de knie krijgen is 'zelfbeheersing'. In de kleuterleeftijd leren ze hun gevoelens en impulsen onder controle te houden. Kinderen die afpakken, duwen, slaan en voor hun beurt gaan, zijn immers minder geliefd als speelmaatje.

7 tot 9 jaar:

Naarmate kinderen ouder worden, richten zij zich in hun sociale contacten steeds meer op hun leeftijdgenoten. Eerst spelen ze afwisselend met andere kinderen, maar rond het 7de jaar ontstaat er een duidelijke voorkeur met wie ze spelen. Jongens spelen vooral met jongens en meisjes met meisjes. Vriendschappen worden steeds belangrijker, ook voor de ontwikkeling van de eigen identiteit. Kinderen willen geaccepteerd worden en ergens bij horen. Tegelijk spiegelen zij zich aan anderen om te ontdekken wie ze zelf zijn.

Het erbij willen horen betekent ook dat op deze leeftijd buitensluiting en pesten een rol kunnen spelen. Kinderen die gepest worden kunnen een negatief zelfbeeld ontwikkelen, waar ze hun hele verdere leven last van kunnen blijven houden. Het is daarom belangrijk dat volwassenen hier alert op zijn en sturing geven aan het groepsproces.

10 tot 13 jaar:

Net als bij kinderen vanaf 7 jaar is ook voor kinderen vanaf tien jaar de omgang met leeftijdsgenoten erg belangrijk. Vriendschappen zijn hechter en gebaseerd op loyaliteit: je vrienden val je niet af! Enerzijds willen kinderen bij de groep horen, anderzijds wordt de behoefte om anders te zijn, een eigen identiteit te ontwikkelen, steeds sterker. De eigen identiteit houdt in: weten waar je voor staat, wat je kunt en wie je bent in vergelijking tot anderen. Dit kan botsen, vooral als de eigen voorkeuren en normen niet overeenstemmen met die van de groep: kies je voor de groep of durf je voor jezelf te kiezen.

Op deze leeftijd is het belangrijk dat volwassenen aandacht hebben voor mijlpalen en prestaties. Kinderen met zelfvertrouwen durven actiever hun omgeving te verkennen en zich nieuwe competenties eigen te maken.

Gemeenschapszin

Kinderen maken in de eerste plaats deel uit van een gezin. Hier leren zij verbondenheid met elkaar voelen, voor elkaar te zorgen en worden samen waarden en normen gedeeld. Buiten het gezin maken kinderen deel uit van grotere gemeenschappen, denk aan: een schoolklas, de kerkgemeenschap, een sport- of hobbyvereniging. Tenslotte maken kinderen deel uit van de maatschappij.

Ook de opvang vormt een plek waar kinderen deel uitmaken van een groep. TWINKEL vindt de gemeenschapszin belangrijk in de opvang. Daarom worden kinderen geplaatst in eigen stamgroepen met een vaste leid(st)er. Hierdoor krijgen kinderen de kans om vriendschappen met elkaar aan te gaan. Het kringmoment en tijdens het eten aan tafel zijn belangrijke momenten van samenzijn. Kinderen kunnen hun verhaal kwijt en er wordt samen gedankt. Mijlpalen en feestdagen, zoals verjaardagen, worden uitgebreid gevierd met elkaar.

Behulpzaamheid is ook een manier waarop de saamhorigheid wordt bevorderd. Kinderen van verschillende leeftijden zitten bij elkaar in de groep, dus er is voldoende gelegenheid voor de oudere kinderen om de jongsten te helpen. Kinderen worden ook gevraagd om te helpen bij kleine taken, zoals het dekken en afruimen van de tafel of het opruimen van materiaal. Dit gebeurt op een ontspannen, niet-dwingende manier: behulpzaamheid wordt gewaardeerd, maar niet opgedrongen.

Rol van de leid(st)er

Een goede kind- pedagogisch medewerker relatie ligt aan de basis van kwalitatief goede opvang. Elk kind heeft hechtingsfiguren in zijn/haar leven nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen. Pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van hechting bij kinderen en gaan hier zorgvuldig mee om. Kinderen gebruiken hun lichaam bij het uiten en verwerken van hun gevoelens, dit noemen we 'non-verbale communicatie' of 'lichaamstaal'. Pedagogisch medewerkers zijn hier alert op. Zij kennen de kinderen goed en kunnen aan een kind aflezen of er iets aan de hand is. Niet alle kinderen kunnen

hun gevoelens goed onder woorden brengen. De leid(st)er helpt hen daarbij door te benoemen wat hij/zij bij het kind ziet, bijvoorbeeld: *“Ik zie dat je een beetje stil bent, ben je misschien verdrietig”?*

De pedagogisch medewerker heeft de taak om het samenzijn aan te sturen. Pedagogisch medewerkers begeleiden de groep zodanig dat ieder kind tot zijn recht komt en zij bewaken de groeps sfeer. Alle kinderen worden welkom geheten en van de kinderen die dat kunnen, wordt verwacht dat zij elkaar en de leid(st)er groeten. Tijdens de gezamenlijke momenten, zoals aan tafel, kunnen de kinderen vertellen wat ze hebben meegemaakt. Van de andere kinderen wordt verwacht dat ze luisteren en elkaar uit laten praten.

Er wordt hierbij rekening gehouden met de leeftijd van de kinderen. Van een kind van vier verwachten we niet dezelfde sociale vaardigheden als een kind van tien.

4. Normen en waarden

Ieder kind draagt bij

Waarden zijn die grondbeginselen die ons vertellen wat wel of niet belangrijk is in het leven, wat wel of niet wenselijk is, wat wel of niet goed is. Voorbeelden van waarden: eerlijkheid, trouw, respect.

Normen zijn de geschreven en ongeschreven regels en afspraken die gebaseerd zijn op de waarden. Voorbeelden van normen: ‘Leugentjes om bestwil zijn ongeoorloofd’. ‘Ik verdedig mijn vrienden door dik en dun’. ‘Ik zorg ervoor dat ik altijd op tijd ben’.

Morele ontwikkeling

De leeftijd van drie/vier jaar is een belangrijke periode voor het ontwikkelen van het ‘moreel besef’: weten wat goed is en wat niet goed is volgens de normen van de omgeving. Er zijn verschillende fasen in de morele ontwikkeling:

0 tot 3 jaar:

Baby’s en dreumesen hebben nog geen begrip van goed en slecht. Zij zullen dus ook niet begrijpen waarom iets niet mag. Dat is lastig omdat vooral dreumesen erg impulsief zijn en van alles willen uitproberen. Om te voorkomen dat zij zichzelf of anderen pijn doen, zal de verantwoordelijke volwassene steeds alert moeten zijn en ingrijpen. Een kind op deze leeftijd straffen heeft geen zin, omdat zij niet begrijpen dat zij iets ‘verkeerds’ doen. Wel kan er geoefend worden met het aangeven van regels en het gebruik van een duidelijk stemintonatie om aan te geven wat er van het kind wordt verwacht.

3 tot 6 jaar:

Op deze leeftijd kunnen kinderen nog niet goed redeneren waarom de regels zijn zoals ze zijn. Zij richten zich meer op de regel zelf en op de persoon die de regels stelt. Om zich aan de regels te kunnen houden, zijn ze gevoelig voor straf en beloning. Als ze ergens straf voor krijgen, weten ze dat iets niet goed is en mag het dus niet. Krijgen ze beloning, dan is het goed en mag het dus wel. Op deze leeftijd is het dus erg belangrijk om duidelijkheid te bieden: niet te veel regels, duidelijke regels en consequent aanspreken als een regel wordt overtreden. Daarnaast prijzen en belonen als ze het goed doen.

7 tot 9 jaar:

Kinderen in deze leeftijdsgroep kennen de regels zoals die door hun ouders, leerkrachten, leid(st)ers en samenleving worden gehanteerd. Kinderen kennen de regels, accepteren ze en passen ze toe. Voor hen is het belangrijk om de dingen te doen, zoals het ‘hoort’. Ze zijn op deze leeftijd erg gevoelig voor goedkeuring en willen een ‘goed kind’ zijn, vooral in de ogen van gezagfiguren, zoals ouders, leerkrachten en bijvoorbeeld ‘de politie’.

Naarmate ze ouder worden, worden kinderen al iets flexibeler met het omgaan met regels. Zij beginnen te begrijpen dat je soms een regel kan overtreden als daar een belangrijke reden voor is en dat verschillende mensen of culturen andere principes kunnen hebben.

10 tot 13 jaar:

Vanaf de leeftijd van zo'n negen à tien jaar verandert de kijk op de wereld: de wereld komt dichtbij. Waar het wereldbeeld van achtjarigen nog altijd aardig geordend is, alles veilig en geordend is en zij nieuwsgierig en vol vertrouwen in het leven staan, gaan kinderen van een jaar of tien nadenken over levensvragen en vragen stellen waar volwassenen niet altijd een antwoord op hebben. Zij beseffen dat er niet overal een oplossing voor is. Dit kan soms nogal beangstigend zijn, want wat als mij dit overkomt?

Kinderen denken na over wat het betekent om een 'goed mens' te zijn en krijgen aandacht voor waarden en normen. Zij kunnen beter van een afstand kijken naar situaties en deze van verschillende standpunten benaderen. Zij gaan zich steeds meer een eigen mening vormen. In het begin zullen zij kiezen voor een mening waarvan ze denken dat deze door anderen gewaardeerd zal worden; zij zijn nog erg gevoelig voor acceptatie en goedkeuring. Als ze ouder worden, durven ze steeds meer een mening of standpunt in te nemen dat afwijkt van die van hun ouders.

In deze fase is het erg belangrijk dat kinderen hun zorgen en vragen kwijt kunnen en dat zij niet afgewezen worden om hun opvattingen.

Normen en waarden op de opvang

TWINKEL ziet het als taak van de ouders om hun kind op te voeden volgens de eigen normen en waarden. Maar omdat kinderen op de opvang deel uitmaken van een groep en relaties aangaan met leeftijdsgenoten en met de pedagogisch medewerkers, is het nodig om omgangsregels te hanteren.

Als kinderen op de opvang zijn, vinden we het belangrijk dat kinderen elkaar respecteren en accepteren. Elk kind mag er zijn met zijn eigen gevoelens, gedragingen en behoeften. We helpen kinderen de onderlinge verschillen te zien en te waarderen, ook al is het anders dan zij gewend zijn. Er zijn ook regels vastgelegd over hoe kinderen om dienen te gaan met de ruimte en het spelmateriaal. Deze zijn er niet om kinderen in een keurslijf te dwingen, maar om ervoor te zorgen dat kinderen veilig met elkaar kunnen spelen en ieder kind de ruimte krijgt om zich te ontplooien. Ieder kind draagt bij aan de sfeer en het plezier op de groep.

Bij de uitleg van de regels wordt rekening gehouden met de leeftijd van het kind. Zoals hiervoor werd beschreven, maken kinderen een morele ontwikkeling door. Jongere kinderen hebben een andere uitleg van regels nodig als oudere kinderen.

Regels zijn terug te vinden in de werkplannen van de locatie. Wanneer de waarden/normen van ouder(s)/verzorger(s) afwijken van die van onze organisatie zullen we proberen daar rekening mee te houden en in te passen in de regels.

Belonen en corrigeren

Juist omdat het moreel besef nog erg in ontwikkeling is, hebben kinderen veel behoefte aan duidelijkheid over wat wel en niet mag. Deze duidelijkheid wordt geboden door belonen en corrigeren. Kinderen worden geprezen als zij het goed doen, goed mee doen en rekening houden met elkaar. Complimenten en aanmoedigingen vergroten het zelfvertrouwen van het kind. Duidelijkheid bieden houdt ook in het corrigeren van negatief gedrag. Soms willen kinderen even dwars zijn, hun ongenoegen uiten of weten ze eenvoudig geen andere manier om iets op te lossen. In dat geval zal de pedagogisch medewerker eerst achterhalen wat de oorzaak is van het gedrag. Verveelt een kind zich, lukt iets niet en raakt het kind daardoor gefrustreerd, of heeft het even zijn dag niet? Vaak kan probleemgedrag eenvoudig opgelost worden door te praten met het kind en wat extra aandacht te geven. Er zijn echter situaties die vragen om een strengere aanpak bijvoorbeeld als

een kind met zijn gedrag een gevaar vormt voor zichzelf of anderen, anderen kwetst of respectloos behandeld. De pedagogisch medewerker grijpt dan als volgt in:

- Het kind wordt uit de situatie gehaald en apart genomen
- Het kind mag vertellen wat er is gebeurd.
- De leid(st)er maakt duidelijk dat niet het kind zelf wordt afgewezen, maar dat het gedrag niet wordt geaccepteerd en waarom.
- Het kind wordt gevraagd zijn excuses te maken,
- De leid(st)er laat weten dat hij/zij niet meer 'boos' is en het kind mag weer gaan spelen.
- Bij de overdracht laat de leid(st)er aan de ouders weten wat er is gebeurd en hoe de situatie is aangepakt.

Bij langdurige gedragsproblemen zal de pedagogisch medewerker een gesprek aangaan met de ouders om het probleem te bespreken en naar een goede oplossing te zoeken. Eén van de mogelijkheden is om het kind te laten observeren door een pedagoog. Deze kan het gedrag in kaart brengen en aanwijzingen geven over hoe met het kind om te gaan. Soms kan het nodig om de ouders te adviseren hun kind door te sturen naar een specialist.

Houding ten opzichte van de natuur

Groen en Duurzaam

Omdat TWINKEL zich profileert als een 'groen en duurzame' organisatie, willen we binnen het hoofdstuk 'normen en waarden' apart even aandacht besteden aan onze houding ten opzichte van de natuur.

TWINKEL vindt het belangrijk dat kinderen buiten spelen en buiten 'belevén'. Hiermee bedoelen we dat kinderen de kans krijgen nieuwe ervaringen en ontdekkingen te doen buiten in de natuur. Kinderen mogen buiten lekker hun gang gaan. Zij mogen zich verwonderen over Gods schepping. Ook tijdens binnen activiteiten zijn er voldoende mogelijkheden om met natuur aan de slag te gaan, zoals knutselen en spelen met natuurlijke materialen, thema's rondom de seizoenen en verhalen lezen waarin dit onderwerp terug komt. Door als organisatie verantwoord om te gaan met natuur en milieu, leren wij kinderen dat ook zij een bijdrage kunnen leveren aan het behoud van de omgeving.

V Observeren en signaleren

Geen enkel kind ontwikkelt zich op dezelfde manier. Ieder kind volgt zijn of haar eigen tempo en kan daarom niet zomaar naast een meetlat worden gelegd.

TWINKEL vindt het echter wel belangrijk om goed naar kinderen te kijken: zitten kinderen lekker in hun vel, hebben ze plezier in het spel, komen ze voldoende toe aan het leren van nieuwe competenties...

Door hier gericht naar te kijken, krijgt de leid(st)er een duidelijk beeld van het kind en kan worden vastgesteld of er punten van zorg zijn in de ontwikkeling van het kind. De leid(st)er kan dan extra aandacht besteden aan deze punten tijdens de opvang. Als bijvoorbeeld duidelijk wordt dat een kind verlegen is en daardoor geen aansluiting vindt bij de andere kinderen, kan de leidster het kind meer betrekken bij de groep en het samenspelen stimuleren. Of neem bijvoorbeeld een kind met een taalachterstand. De leid(st)er kan dan extra aandacht besteden aan het gericht benoemen van voorwerpen, even een verhaaltje lezen met het kind en het kind wat vaker het woord geven.

Kinderen worden gedurende hun verblijf op Twinkel standaard geobserveerd op de leeftijd van 30 maanden en 46 maanden. Als de pedagogisch medewerker vermoedt dat er ernstiger problemen zijn in de ontwikkeling van het kind, wordt dit met de leidinggevende besproken. Er kan worden gekozen om een gerichte observatie uit te laten voeren door een pedagoog. Deze kan het probleem in kaart brengen en een handelingsplan opzetten. Dit vindt altijd in goed overleg met de ouders plaats. Eventueel wordt er ook met de school overlegd of zij het probleem herkennen welke aanpak de school hanteert.

Indien er noodzaak bestaat tot extra/ speciale begeleiding van een individueel kind, zal overlegd worden met de ouder(s)/verzorger(s) of dit haalbaar is en contact worden gezocht met de juiste instanties. Gegevens van kinderen worden zorgvuldig behandeld en niet zomaar zonder toestemming afgegeven aan derden.

Intervisie

Regelmatig wordt in het maandelijks teamoverleg, waarbij alle leid(st)ers aanwezig zijn, een intervisiebijeenkomst georganiseerd met een geregistreerd orthopedagoog. Onderwerpen en casussen die besproken worden komen uit de praktijk van TWINKEL. Bijvoorbeeld hoe om te gaan met gedrag omtrent onder andere eten, slapen, corrigeren, belonen.

Professionele ondersteuning bij de pedagogische en didactische aspecten hiervan worden besproken en hiermee wordt input verkregen om afspraken, protocollen en procedures met elkaar vast te stellen.

VI Samenwerking met ouders

Wij hechten veel waarde aan goede contacten zowel extern als intern, om zo te komen tot een optimale samenwerking. De middelen die we hiervoor gebruiken zijn:

Internetsite

TWINKEL heeft een internetsite om ouder(s)/verzorger(s) en geïnteresseerden te informeren over nieuwe ontwikkelingen, veranderingen en andere praktische zaken. Ook zijn hier de pedagogische plannen te downloaden: www.Twinkelnet.nl

Intakegesprek

Het intakegesprek vindt plaats voordat een kind voor het eerst naar het dagverblijf wordt gebracht. De pedagogisch medewerker neemt samen met de ouder(s)/verzorger(s) alle praktische zaken door die komen kijken bij de opvang van hun kind. Het gaat om een wederzijdse kennismaking waarbij ouders hun wensen en verwachtingen kenbaar kunnen maken en de leid(st)er vertellen over het dagelijks reilen en zeilen op de groep.

Haal- en breng contacten

Op de dagopvang zijn de breng- en haalmomenten de aangewezen momenten om even met de ouders of verzorgers overleg te plegen. Zo kan de opvang goed aansluiten bij het ritme van thuis en andersom.

Wanneer ouder(s)/verzorger(s) hun kind komen halen van de BSO, zal de BSO-leidster hen altijd even aanschieten om te vertellen hoe de dag of middag is verlopen. Zo blijven ouders op de hoogte van alle belevenissen en kunnen er eventueel praktische zaken worden afgestemd.

Op de peutergroep ligt de nadruk bij de overdracht meer op de activiteiten die met de kinderen zijn gedaan en hoe het kind dit heeft ervaren.

Mededelingenbord

Hierop wordt belangrijke informatie vermeld voor de ouders, zoals belangrijke data en sluitingsdagen, mededelingen van de oudercommissie, de nieuwsbrief en activiteiten waar de kinderen mee bezig zijn. Het is de verantwoordelijkheid van de ouders om hier iedere dag even naar te kijken.

Nieuwsbrief

Per vestiging gaat er eens in de drie manden een nieuwsbrief uit voor ouder(s)/verzorger(s). In deze nieuwsbrief staan feiten, gebeurtenissen van de afgelopen tijd, dingen die gaan komen, vakanties etc.

Oudergesprek en ouderavonden

Ouder(s)/verzorger(s) kunnen te allen tijde een individueel gesprek aanvragen om geïnformeerd te worden en wederzijdse uit te wisselen over de ontwikkeling van hun kind. Minimaal één keer per jaar wordt er voor de ouder(s)/verzorger(s) een avond georganiseerd.

Pedagogische plannen

In het intakegesprek bespreken pedagogisch medewerkers het pedagogisch beleidsplan dagopvang met de ouder(s)/verzorger(s). In het pedagogisch beleids- en werkplan is concrete informatie vermeld over het handelen van pedagogisch medewerkers. Dit plan is in te lezen op locatie. De pedagogisch medewerkers werken aan de hand van de richtlijnen uit de plannen.

OVM (ontwikkelingsvolgmodel)

Voor de kinderen die deelnemen aan onze peutergroep en ons VVE-programma vullen wij het OVM in. Dit volgmodel vullen wij drie keer per kind in. Dit bij de volgende leeftijden:

- 2 jaar en 8 maanden
- 3 jaar en 3 maanden
- 3 jaar en 10 maanden.

Kinderen die pas op latere leeftijden deelnemen aan onze peutergroep vullen wij minder vaak in. Dit wordt per kind bekeken.

Naar aanleiding van het invullen van het OVM wordt er met ouders een gesprek gepland. Tijdens dit gesprek bespreken we de ontwikkeling van het kind. Bij het gesprek met drie jaar en drie maanden adviseren wij ouders om alvast te oriënteren op een basisschool.

Ouderbetrokkenheid bij VVE-plaatsing

Voor de kinderen die bij ons een VVE-plek hebben, maken wij veel gebruik van de Speelschakel. Deze 'speelschakel' organiseert allerlei activiteiten om ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind. Voor meer informatie hierover verwijst ik jullie naar ons werkplan over ouderbetrokkenheid.

Mentorschap KDV/PO

Alle kinderen binnen onze opvang zijn verdeeld onder verschillende mentoren. Deze mentor begeleidt dit kind op de groep en doet observaties. Naar aanleiding van observaties en alle gegevens die we verzamelen op de groep wordt een observatieformulier ingevuld. Dit formulier gebruiken wij ook als wij in gesprek gaan met ouders. Deze gesprekken vinden plaats bij de leeftijd van 1,5 jaar, 3 jaar en als kinderen stoppen bij onze opvang. Komen kinderen op latere leeftijd dan 1,5 jaar naar de opvang, komt dit gesprek te vervallen. Ook schatten leidster zelf in of een tussentijds gesprek noodzakelijk is. Tijdens de intake of binnen twee weken na de intake laten wij ouders weten wie de mentor is van hun kind. Wij streven er zoveel mogelijk naar voor een lange tijd dezelfde mentor aan het kind te koppelen, dit is niet altijd mogelijk omdat de ouders er soms voor kiezen het kind op een ander dagdeel te plaatsen.

Mentorschap BSO

Zowel op het KDV als op de BSO kennen we mentorschap. Ouders/verzorgers worden persoonlijk op de hoogte gesteld wie de mentor is van hun kind(-eren). Dit gebeurt bij het intakegesprek of bij wijziging van de mentor. De mentor van het kind is (mede-) verantwoordelijk voor het signaleren van problemen rond een kind en zijn of haar ontwikkeling. De mentor onderhoudt ook contact met school als dit van belang is en de ouders hierin toegestemd hebben. Wanneer ouders en/of verzorgers, de leerkrachten van school en de pedagogisch medewerkers gezamenlijk optrekken is dit meestal een groot winstpunt voor het kind. Wanneer de kinderen hun mentor goed leren kennen zullen ze eerder contact zoeken met hun mentor en zich emotioneel veilig voelen. Bij de BSO is de mentor namelijk ook het aanspreekpunt van het kind. De mentor laat minimaal jaarlijks en persoonlijk weten wie zijn of haar mentorkinderen zijn zowel aan de kinderen als aan de ouders. Bijzondere situaties worden schriftelijk vastgelegd op het formulier "Bijzonderheden". Hier wordt genoteerd wat er gesignaleerd en besproken is met kind en ouder. Ook als er afspraken worden gemaakt worden deze genoteerd zodat hier op teruggekomen kan worden. Natuurlijk zijn bij het ophalen van de kinderen alle pedagogisch medewerkers aanspreekbaar om te vertellen hoe de ochtend/middag/dag is verlopen en hoe het met het kind is gegaan. Wanneer er bijzonderheden zijn wat betreft opvoeding, thuissituatie, gezondheid e.d. is heeft het de voorkeur om dit indien mogelijk met de mentor van het kind te bespreken. De mentor is verantwoordelijk voor het inbrengen van kinderen in het BSO-overleg en/of het teamoverleg en het op de hoogte brengen van de collega's als

dit al direct van belang is. In het teamoverleg worden de bijzonderheden besproken die overlegd moeten worden met alle collega's.

Bij BSO Twinkel hebben de ouders op het toestemmingsformulier aan kunnen geven of zij toestemmen in contact met school. Dit betreft de korte overdracht van school naar de BSO of andersom. Als er een gesprek gepland moet worden bijvoorbeeld omtrent het gedrag en de opvoeding dan zal er door de pedagogisch medewerkers altijd eerst met de ouders/opvoeders van het kind zelf gesproken worden.

Oudercommissie

Om het uitbrengen van adviezen door ouder(s)/verzorger(s) te regelen stimuleert TWINKEL de oprichting van een oudercommissie. Met deze commissie beschikt TWINKEL over een goede gesprekspartner die namens de ouder(s)/verzorger(s) spreekt. De bevoegdheden van de commissie en de procedures waaraan de organisatie en commissie zich moeten houden, zijn vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement Oudercommissie. Hierin staan o.a. regels met betrekking tot advisering door de commissie. Op dit moment is er geen actieve oudercommissie. Wij benaderen ouders hiervoor tijdens intakegesprekken, 10 minuten gesprekken, via de nieuwsbrieven en oproepjes op ons mededelingenbord.

Klachtenprocedure

Regels, afspraken en procedures kunnen helaas niet voorkomen dat ouder(s)/verzorger(s) soms een klacht hebben. Klachten zijn altijd bespreekbaar, zullen professioneel behandeld worden en indien mogelijk verholpen. TWINKEL heeft een klachtenreglement en is aangesloten bij de ZCKK (Zuid-Hollandse Centrale Klachtencommissie Kinderopvang). Dit reglement voldoet aan de Wet Klachtenrecht Cliënten Zorgsector. TWINKEL heeft een procedure klachtafhandeling, waarin de verdere afhandeling uitgelegd wordt.

Medicijnen

Gebruikt een kind tijdelijk medicijnen, dan kunnen deze op het dagverblijf toegediend worden. Hiervoor vragen we ouders een schriftelijke verklaring te geven. Medicijnen dienen aangeleverd te worden in de originele verpakking met houdbaarheidsdatum en bijsluiter. Op het dagverblijf mogen wij geen paracetamol, kinderaspirine of zetpil verstrekken.

Privacy

De ouders zullen bij Twinkel verzekerd zijn dat er zorgvuldig omgegaan wordt met de privacy, alle gegevens die wij noteren bergen wij op in een afgesloten kast met een code. Deze code is alleen bekend onder het personeel. Tijdens het intakegesprek wordt ook gevraagd naar het maken en plaatsen van foto's, ouders geven hiervoor toestemming door een handtekening te zetten, willen ouders dit niet, worden deze namen genoteerd op een formulier, zodat alle leidsters hiervan op de hoogte zijn. Voor het gebruik van Facebook vragen wij apart toestemming (via het toestemmingsformulier). Dit wordt ook genoteerd op een formulier waarvan iedere pedagogisch medewerkster op de hoogte is. Binnenkort hopen wij foto's te plaatsen in een ouderportaal op onze website, deze foto's kunnen alleen bekeken worden met een inlogcode, alleen de ouders en het personeel weten deze inloggegevens.

Onze groepsmap en agenda bergen wij na sluitingstijd op in een afgesloten kast, deze wordt de volgende ochtend door de leidster uit de kast gehaald en op de groep gelegd. In de toekomst gaan wij gebruik maken van een mobiele telefoon voor het maken van foto's, deze mobiel wordt alleen daarvoor gebruikt zodat wij vanaf die telefoon foto's op de website of op Facebook kunnen zetten. Ook kunnen wij vanaf die telefoon de foto's van een kind doorsturen naar ouders, mochten zij hierom vragen. Nu maken wij nog gebruik van een digitale camera.

Op onze website is ook een privacyverklaring te vinden.

VII Slotwoord

Dit plan beschrijft het pedagogische beleid met betrekking tot de verschillende soorten opvang die TWINKEL biedt. Op de vestiging zijn pedagogische werkplannen aanwezig waarin het pedagogisch beleid concreet is uitgewerkt voor de betreffende locatie. Deze liggen ter inzage op de locatie.

Als er nog vragen of onduidelijkheden zijn na het lezen van dit beleidsstuk kunt u contact opnemen met TWINKEL.

Contactadres:

DANS Kinderopvang BV

T.a.v. Hans van Groningen

Middenwillenseweg 3

2805 KK GOUDA

0182-586515 / 06-26014820

www.twinkel-doetinchem.nl